

Zmiany do moratorium pozaustawowego („Stanowiska banków w zakresie ujednoczenia zasad oferowania narzędzi pomocowych dla klientów sektora bankowego”)

Celem stosowania jednolitych zasad dot. moratoriów pozaustawowych dla sektora bankowego, z uwzględnieniem specyfiki funkcjonowania sektora bankowości spółdzielczej Związek Banków Polskich oraz Krajowy Związek Banków Spółdzielczych wypracowały rozwiązania w zakresie ich stosowania dla mikro, małych średnich, dużych przedsiębiorców, podmiotów prowadzących działalność rolniczą oraz działalność agroturystyczną.

Jednocześnie uzgodniono, iż dla sektora bankowości spółdzielczej, począwszy od 22 lutego 2021 r. będzie obowiązywało odrębne moratorium pozaustawowe określające zasady stosowania instrumentów pomocowych dla osób fizycznych (w zakresie produktów niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz działalnością rolniczą) oraz podmiotów prowadzących działalność rolniczą, w zakresie przetwórstwa oraz rybactwa.

Z uwagi na powyższe wprowadzono następujące zmiany do obowiązującego stanowiska banków **w zakresie ujednoczenia zasad oferowania narzędzi pomocowych dla klientów sektora bankowego** będące przedmiotem stosownej notyfikacji do EBA za pośrednictwem UKNF:

- 1) **Dodano nową kategorię podmiotów uprawnionych do skorzystania z moratorium:** Podmioty prowadzące działalność rolniczą lub agroturystyczną wyłącznie w zakresie produktów powiązanych z wykonywaną przez nich działalnością rolniczą lub działalnością agroturystyczną.
- 2) **Rozszerzono katalog dużych przedsiębiorców o wszystkich wykonujących działalność z zakresu listy branż** (kodów PKD), uprawnionych do skorzystania z Tarczy Finansowej PFR 2.0 (zmiany dokonano w związku z planowanym rozszerzeniem Tarczy Finansowej PFR 2.0 na dużych przedsiębiorców);
- 3) **Wydłużono maksymalne okresy trwania instrumentów pomocowych do 9 miesięcy¹** (z uwzględnieniem okresów instrumentów pomocowych zastosowanych na podstawie pierwotnego moratorium).

Zmiany będą **obowiązywać od 22 lutego 2021 r.** Oznacza to, że jeśli wniosek klienta został odrzucony wcześniej z powodu braku spełniania kryteriów, to klient może złożyć wniosek ponownie. Jeśli wniosek zostanie zweryfikowany pozytywnie, to bank powinien udzielić wsparcia na zasadach określonych w moratorium (pod warunkiem spełniania pozostałych kryteriów). Nie oznacza to konieczności automatycznego ponownego rozpatrywania przez bank odrzuconych wniosków, klient powinien złożyć wniosek ponownie. Analogicznie, zmiana w

¹ Wytyczne EBA przewidują maksymalny 9 miesięczny okres zastosowania instrumentów pomocowych na podstawie Moratorium, więc Bank jest uprawniony do podjęcia autonomicznej i elastycznej decyzji w zakresie okresu wsparcia udzielonego klientowi na podstawie Moratorium (Ujednoczonego Moratorium ZBP i KZBS).

zakresie wydłużenia maksymalnych terminów stosowania instrumentów pomocowych do 9 miesięcy (z uwzględnieniem okresów instrumentów zastosowanych na podstawie pierwotnego moratorium) nie oznacza automatycznego wydłużenia w zakresie już zastosowanych instrumentów pomocowych (niezbędne jest ponowne złożenie wniosku przez klienta).

Instrumenty pomocowe udzielone do 21 lutego 2021 r. na podstawie Moratorium pozaustawowego w rozumieniu pkt. 10 lit a wytycznych EBA dotyczące sektora bankowości spółdzielczej (Moratorium KZBS) pozostają w mocy i mają do nich zastosowanie postanowienia Wytycznych EBA (także w zakresie instrumentów pomocowych udzielonych w okresie od 1 października 2020 do 17 stycznia 2021 r.).

Główne założenia stanowiska sektora bankowego:

Kto będzie mógł skorzystać z instrumentów pomocowych?

Z działań pomocowych będą mogli skorzystać wszyscy kredytobiorcy, którzy spełnią kryteria określone w stanowisku i złożą wniosek. Wniosek będzie należało złożyć odpowiednio wcześniej, tak aby bank mógł go rozpatrzyć do 31 marca 2021 r.

Tabela zawiera kryteria dla każdej z grup kredytobiorców:

Grupa kredytobiorców	Kryteria kwalifikacji
<p>mikro i mali przedsiębiorcy: (podmioty obsługiwane w ramach bankowości detalicznej)</p> <p>podmioty prowadzące działalność rolniczą (prowadzące we własnym imieniu zarobkową działalność rolniczą w sposób zorganizowany i ciągły, niezależnie od organizacyjno-prawnej formy jej wykonywania) lub działalność agroturystyczną (prowadzące działalność polegającą na wynajmowaniu pokoi, sprzedaży posiłków domowych i świadczenia w</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ kredytobiorca prowadzi działalność w branży objętej Tarczą Finansową PFR² (zgodnie z klasyfikacją PKD), lub ✓ kredytobiorca prowadzi działalność rolniczą lub agroturystyczną, lub ✓ kredytobiorca prowadzi działalność w zakresie wynajmu powierzchni w obiektach handlowych lub usługowych, w tym parkach handlowych, o powierzchni sprzedaży lub świadczenia usług powyżej 2000 m². <u>oraz jednocześnie</u> ✓ opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek nie może przekraczać 30 dni na: <ul style="list-style-type: none"> • 29 lutego 2020 r. lub • dzień złożenia wniosku przez klienta

²Od dnia 5 lutego 2021 r. Tarcza Finansowa PFR 2.0 jest dostępna dla 54 branż wymienionych na stronie internetowej Polskiego Funduszu Rozwoju: <https://pfrsa.pl/tarcza-finansowa-pfr/tarcza-finansowa-pfr-20.html#mmssp>. Lista branż może ulec zmianie w przypadku przyjęcia przez Radę Ministrów zmian w Uchwale Rady Ministrów z dnia 5 stycznia 2021 r. w sprawie programu rządowego „Tarcza Finansowa 2.0 Polskiego Funduszu Rozwoju dla mikro, małych i średnich firm” (zmiany Uchwały zostały przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 5 stycznia 2021 r. oraz w dniu 2 lutego 2021 r.).

gospodarstwach rolnych innych usług związanych z pobytem turystów)	
średni przedsiębiorcy: (podmioty które nie są mikro, małym lub dużym przedsiębiorstwem)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ kredytobiorca prowadzi działalność w branży objętej Tarczą Finansową PFR (zgodnie z klasyfikacją PKD), lub kredytobiorca prowadzi działalność w zakresie wynajmu powierzchni w obiektach handlowych lub usługowych, w tym parkach handlowych, o powierzchni sprzedaży lub świadczenia usług powyżej 2000 m². <u>oraz jednocześnie</u> ✓ kredytobiorca ma zdolność kredytową na koniec 2019 r. (z zastrzeżeniem, że nie oceniamy zdolności kredytowej na dzień złożenia wniosku), ✓ sytuacja kredytobiorcy przejściowo pogorszyła się w związku z pandemią koronawirusa, ✓ na dzień złożenia wniosku wobec kredytobiorcy: <ul style="list-style-type: none"> • nie zgłoszono wniosku o postępowanie upadłościowe lub restrukturyzacyjne, • nie otwarto likwidacji przedsiębiorstwa, • nie toczy się postępowanie egzekucyjne.
duzi przedsiębiorcy:	

Na czym polegają działania pomocowe dla kredytobiorców?

Grupa kredytobiorców	Korzyści
mikro, mali przedsiębiorcy oraz podmioty prowadzące działalność rolniczą lub agroturystyczną wyłącznie w zakresie produktów powiązanych z wykonywaną przez nich działalnością rolniczą lub działalnością agroturystyczną	<p>odroczenie spłat rat kapitałowych lub kapitałowo-odsetkowych w trybie automatycznym lub uproszczonym maksymalnie (niezależnie od liczby złożonych wniosków):</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ do 9 miesięcy (z uwzględnieniem okresu odroczenia na podstawie pierwotnego moratorium)
średni przedsiębiorcy	<p>odroczenie spłat rat kapitałowych lub kapitałowo-odsetkowych maksymalnie (niezależnie od liczby złożonych</p>

	wniosków): ✓ do 9 miesięcy – dla rat kapitałowych (z uwzględnieniem okresu odroczenia na podstawie pierwotnego moratorium), ✓ do 6 miesięcy – dla rat kapitałowo-odsetkowych (z uwzględnieniem okresu odroczenia na podstawie pierwotnego moratorium)
duzi przedsiębiorcy	odroczenie spłat rat kapitałowych maksymalnie (niezależnie od liczby złożonych wniosków): ✓ do 9 miesięcy – dla rat kapitałowych (z uwzględnieniem okresu odroczenia na podstawie pierwotnego moratorium)

Działania pomocowe dla innych produktów

Stanowisko określa również działania pomocowe dla innych produktów – zgodnie z tabelą:

Grupa produktów	Korzyści
produkty odnawialne które nie spełniają standardowych warunków odnowienia do 31 marca 2021 r. (kredyty w rachunku, karty kredytowe)	odnowienie w trybie uproszczonym w uzgodnieniu z klientem na okres maksymalnie (niezależnie od liczby złożonych wniosków): ✓ do 9 miesięcy (z uwzględnieniem okresu odnowienia na podstawie pierwotnego moratorium)
produkty leasingowe (w ramach grupy kapitałowej danego banku)	odroczenie lub obniżenie spłaty raty leasingowej (części kapitałowej) , na uzgodniony z klientem okres, maksymalnie (niezależnie od liczby złożonych wniosków): ✓ do 9 miesięcy (z uwzględnieniem okresu odroczenia lub obniżenia na podstawie pierwotnego moratorium)
produkty faktoringowe (w ramach grupy kapitałowej danego banku)	odroczenie spłaty należnej od klienta na uzgodniony okres, maksymalnie (niezależnie od liczby złożonych wniosków): ✓ do 9 miesięcy (z uwzględnieniem okresu odroczenia na podstawie pierwotnego moratorium)

Terminy:

Zgodnie z założeniami, moratorium obejmować będzie instrumenty pomocowe udzielane od **18 stycznia 2021 r. do 31 marca 2021 r.**

Moratorium, co do zasady, zostało wznowione na takich samych zasadach, jak obowiązujące do 30 września 2020 r. (w szczególności, oferowanie instrumentów pomocowych tylko w przypadku umów kredytu zawartych do 13 marca 2020 r.), z poniższymi wyjątkami:

- **ograniczenie moratorium pozaustawowego do części grup kredytobiorców najbardziej dotkniętych przez Covid-19 (tzw. branże zagrożone)**, tj. wyłącznie dla przedsiębiorców (nie obejmuje klienta indywidualnego):
 - mikro, mali, średni oraz duzi przedsiębiorcy prowadzący działalność w branżach objętych Tarczą Finansowa PFR (zgodnie z klasyfikacją PKD);
 - mikro, mali, średni oraz duzi przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie wynajmu powierzchni w obiektach handlowych lub usługowych, w tym parkach handlowych, o powierzchni sprzedaży lub świadczenia usług powyżej 2000 m²;
 - podmioty prowadzące działalność rolniczą lub agroturystyczną wyłącznie w zakresie produktów powiązanych z wykonywaną przez nich działalnością rolniczą lub działalnością agroturystyczną.
- **odroczenie spłat kredytu wynosi:**
 - maksymalnie do 9 miesięcy dla klientów, którzy skorzystali już z pierwotnego moratorium pozaustawowego (z uwzględnieniem okresów odroczeń/odnowień/obniżen na podstawie pierwotnego moratorium),
 - maksymalnie do 9 miesięcy dla klientów, którzy nie skorzystali dotychczas z pierwotnego moratorium pozaustawowego;

niezależnie od liczby złożonych wniosków (z zastrzeżeniem, że maksymalny okres w przypadku odroczenia rat kapitałowo-odsetkowych określonych w pkt. II ppkt. 2.1 wynosi do 6 miesięcy – (z uwzględnieniem okresu odroczenia na podstawie pierwotnego moratorium). Dopuszczalne jest złożenie przez klienta więcej niż jednego wniosku, z tym, że wówczas maksymalny łączny okres odroczenia nie może przekroczyć limitów określonych w jak wyżej.

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

**KRAJOWY ZWIĄZEK
BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH**